

PROGRAM STUDIÓW PIERWSZEGO STOPNIA – STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Program obowiązuje od roku akademickiego: 2020/2021

1. **KIERUNEK STUDIÓW:** STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE
2. **KOD ISCED:** 0312 POLITOLOGIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
3. **FORMA/FORMY STUDIÓW:** STACJONARNE/NIESTACJONARNE
4. **LICZBA SEMESTRÓW:** 6
5. **TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM:** LICENCJAT
6. **PROFIL KSZTAŁCENIA:** OGÓLNOAKADEMICKI
7. **DZIEDZINA NAUKI/SZTUKI*:** NAUKI SPOŁECZNE
8. **DYSCYPLINA NAUKOWA/ARTYSTYCZNA* NAUKI O POLITYCE I ADMINISTRACJI (144 ECTS - 80%), NAUKI O BEZPIECZEŃSTWIE (36 ECTS - 20%)**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180**
  - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 90 - studia stacjonarne , 51 - studia niestacjonarne*
  - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS): **92,5**
  - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): 66
  - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS – kierunek jest przyporządkowany do nauk społecznych
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 4.500 - w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 2.259 - studia stacjonarne; studia niestacjonarne – 1.264-1.289 – w zależności od wybranej grupy przedmiotów.**
11. **Liczba godzin w ramach e-learningu – 4**
12. **Koncepcja i cele kształcenia (w tym opis sylwetki absolwenta):**

Celem kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe jest przygotowanie absolwenta do pełnienia ról zawodowych i społecznych we współczesnych warunkach wolnego rynku i konkursowego systemu wyłaniania urzędników państwowych i samorządowych. Absolwent otrzymuje szerokie wykształcenie z zakresu wiedzy o świecie, relacjach międzynarodowych na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym. Wiedza z zakresu ekonomii,

filozofii i socjologii zagwarantuje szerokie spektrum zdobytej wiedzy pozwalającej na zrozumienie współczesnego świata w zakresie politycznym i ekonomicznym. Absolwent będzie przygotowany do selektywnego poszukiwania informacji, wykorzystywania ich w swojej pracy zawodowej i pełnieniu różnorodnych ról społecznych. Ambicją twórców kierunku jest wykształcenie osoby otwartej, tolerancyjnej, o szerokiej wiedzy z zakresu stosunków międzynarodowych, nauk politycznych, społecznych i prawnych, przygotowanej do podjęcia wyzwań w pracy zawodowej na poziomie regionalnym, państwowym, a nawet międzynarodowym. Bardzo ważnym elementem kształcenia jest wiedza z zakresu handlu zagranicznego, roli inwestycji zagranicznych na każdym poziomie, rozumienie i umiejętność właściwej obsługi inwestora zagranicznego, tworzenia współpracy wszystkich szczebli administracji. Absolwent posiada umiejętności pozwalające na przygotowywanie prac pisemnych w oparciu o selektywne źródła, umiejętność wypowiedziania się na tematy związane z kierunkiem studiów, również w języku obcym.

Student może wybrać przedmioty z 3 grup przedmiotów do wyboru w zakresie :

- *ekonomicznych i politycznych uwarunkowań stosunków międzynarodowych* - w ramach tej ścieżki, każdy student poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez przedmioty podstawowe i kierunkowe, ma możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy z zakresu: geopolitycznych uwarunkowań polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w Europie, a szczególnie w jej środkowoeuropejskiej i wschodniej części; geoeconomicznych, czyli gospodarczych uwarunkowań polityki międzynarodowej; usytuowania gospodarki unijnej na tle gospodarki światowej; znajomości głównych procesów globalizacji w gospodarce światowej; współzależności politycznej, gospodarczej i w zakresie bezpieczeństwa, cechującej Europę Środkową; specyfiki i głównych mechanizmów rządzących europejskimi procesami integracyjnymi; specyfiki trzech istotnych dla UE ośrodków centrów regionalnych: Niemiec, państw nordyckich i regionu śródziemnomorskiego; znaczenia międzynarodowych organizacji w stosunkach międzynarodowych.

Zdobyta wiedza i ukształtowanie umiejętności przygotowują absolwenta tej specjalności do pracy np. w administracji państwowej, agencjach rządowych, dyplomacji, w mediach.

- *dyplomacji* - w ramach tej ścieżki, student poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez przedmioty podstawowe i kierunkowe, ma możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy z zakresu funkcjonowania służby zagranicznej i prowadzenia polityki zagranicznej; praktyki dyplomatycznej i protokołu dyplomatycznego; specyfiki prawa międzynarodowego (prawa traktatów, prawa dyplomatycznego i konsularnego); specyfiki negocjacji międzynarodowych; znaczenia organizacji międzynarodowych w stosunkach międzynarodowych; zarządzania kadrami specjalistycznymi w sektorze publicznym i prywatnym.

Zdobyta wiedza i ukształtowanie umiejętności przygotowują absolwenta tej specjalności do pracy np. w administracji państwowej, agencjach rządowych, dyplomacji, organizacjach międzynarodowych, korporacjach transnarodowych, w mediach.

- *marketingu międzynarodowego* - w ramach tej ścieżki, student poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez przedmioty podstawowe i kierunkowe, ma możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy z zakresu: skutecznej autoprezentacji jako głównego narzędzia w odnoszeniu sukcesu zawodowego oraz kształtowania wizerunku, a także sprawnego komunikowania się w sferze publicznej; roli i znaczenia wizerunku państw w stosunkach międzynarodowych oraz strategii budowania marki narodowej; wykorzystywanych narzędzi PR w kształtowaniu polityk regionalnych,

koncepcji public relations oraz ich znaczenia dla instytucji samorządowych; komunikacji audiowizualnej, masowej i nowomediowej; koncepcji społeczeństwa sieci, powstania i funkcjonowania społeczności wirtualnych, kluczowych struktur społecznych i działań jakie odbywają się wokół cyfrowych procesów; zarządzania kryzysem w organizacji, komunikowania się z mediami w kryzysie; władzy i przywództwa. Zdobyta wiedza i ukształtowanie umiejętności przygotowują absolwenta tej specjalności do pracy np. w administracji państwowej, agencjach rządowych, organizacjach międzynarodowych, korporacjach transnarodowych, w mediach.

1. **EFEKTY UCZENIA SIĘ:**

Symbole efektów kształcenia na kierunku	Po ukończeniu studiów na kierunku Stosunki międzynarodowe absolwent:	Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MniSW)
	W ZAKRESIE WIEDZY		
SM1A_W01	Posiada wiedzę o roli struktur, instytucji społecznych i politycznych, ich relacjach, zarówno z perspektywy historycznej, jak i współczesnej.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W02	Zna normy prawne i reguły rządzące społecznością międzynarodową.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W03	Ma wiedzę na temat historycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W04	Posiada wiedzę na temat organizacji i struktury organizacji międzynarodowych. Zna strukturę instytucji międzynarodowych oraz rodzaje więzi społecznych z perspektywy historycznej i teraźniejszej w języku polski i obcym.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W05	Ma wiedzę o strukturach politycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych w warunkach międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W06	Posiada wiedzę o państwie, władzy, polityce i administracji oraz prawie w zakresie polskim, europejskim i światowym; roli polityki zagranicznej i współpracy międzynarodowej.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG

SM1A_W07	Posiada wiedzę o demokracji, społeczeństwie obywatelskim i kulturze politycznej w wymiarze polskim, europejskim i światowym, zarówno z perspektywy historycznej, jak i współczesnej.	P6U_W	P6S_WG
SM1A_W08	Posiada wiedzę o uczestnikach stosunków międzynarodowych, ich ewolucji i zmianach w strukturze.	P6U_W	P6S_WG
SM1A_W09	Dysponuje wiedzą z zakresu zmian i ewolucji stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WG
SM1A_W10	Zna i rozumie różne koncepcje polityki zagranicznej, zarówno w aspekcie ekonomicznym jak i politycznym.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W11	Zna kierunki badań z zakresu stosunków międzynarodowych oraz ich relacje z innymi kierunkami w obszarze nauk społecznych.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W12	Posiada wiedzę na temat norm politycznych i prawnych, w tym zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Potrafi rozwija różnorodne formy indywidualnej przedsiębiorczości.	P6U_W	P6S_WK
SM1A_W13	Zna i rozumie kierunki oraz procesy zmian struktur w obrębie instytucji i podmiotów stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W14	Dysponuje wiedzą na temat podejmowania decyzji politycznych z uwzględnieniem ich etycznych aspektów, rozumie ich konsekwencje dla stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
SM1A_W15	Ma wiedzę dotyczącą roli opinii publicznej w stosunkach międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WG
SM1A_W16	Posiada podstawową wiedzę na temat źródeł i technik pozyskiwania danych właściwych dla stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WG
SM1A_W17	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu stosunków międzynarodowych.	P6U_W	P6S_WK
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI			
SM1A_U01	Potrafi analizować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w stosunkach międzynarodowych przedstawiając własne stanowisko w ocenie faktów.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
SM1A_U02	Umie analizować i wyjaśniać mechanizmy funkcjonowania organizacji międzynarodowych i współpracy państw.	P6U_U	P6S_UK P6S_UW
SM1A_U03	Potrafi wyjaśnić rolę struktur społecznych, ekonomicznych i kulturowych we współczesnym świecie.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
SM1A_U04	Umie określić rolę państwa i innych uczestników stosunków międzynarodowych. Potrafi wyjaśnić kompetencje najważniejszych instytucji międzynarodowych w języku polskim i obcym.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U05	Umie przygotować prace z zakresu stosunków międzynarodowych z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i innych źródeł.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U06	Umie uczestniczyć w życiu publicznym, potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu stosunków międzynarodowych oraz stale ją uzupełniać w pracy zawodowej także w rozumieniu współpracy samorządów i regionów. Potrafi aktywnie i świadomie uczestniczyć w dyskursie publicznym zwłaszcza w zakresie polityki zagranicznej akcentując swój punkt widzenia	P6U_U	P6S_UW P6S_UU
SM1A_U07	Potrafi analizować zjawiska międzynarodowe z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik badawczych. Potrafi przygotować wystąpienie publiczne na tematy międzynarodowe.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
SM1A_U08	Umie wskazać założenia różnych koncepcji polityki zagranicznej oraz ocenić ich efektywność.	P6U_U	P6S_UW

SM1A_U09	Dostrzega związki oraz relacje pomiędzy stosunkami międzynarodowymi a zjawiskami i procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi, kulturowymi i ekologicznymi.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U10	Potrafi wykorzystać wskazania teorii stosunków międzynarodowych do poznania i oceny rzeczywistości międzynarodowej. Posługuje się konkretnymi normami i regułami.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U11	Potrafi dostrzec i ocenić społeczne oczekiwania odnośnie ewolucji roli stosunków międzynarodowych. Posiada umiejętność prognozowania zjawisk międzynarodowych oraz zagrożeń istniejącego porządku prawnego, społecznego, politycznego, ekonomicznego i środowiskowego.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U12	Umie analizować i oceniać procesy zachodzące w stosunkach międzynarodowych oraz dostrzegać ich konsekwencje dla państwa, regionu i środowiska zawodowego. Potrafi oceniać różne opinie i stanowiska oraz umie dobierać argumenty do dyskusji.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U13	Potrafi wskazać różnice pomiędzy nurtami polityki zagranicznej i dostrzec ich obecność w rzeczywistości.	P6U_U	P6S_UW
SM1A_U14	Potrafi analizować i oceniać treści przekazu medialnego. Umie wykorzystywać taki przekaz w działalności publicznej i zawodowej.	P6U_U	P6S_UK P6S_UW
SM1A_U15	Posiada umiejętności językowe w zakresie stosunków międzynarodowych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6U_U	P6S_UK
SM1A_U16	Posiada umiejętności doboru ćwiczeń i form aktywności fizycznej do poziomu swoich umiejętności sportowych i sprawności fizycznej w celu uczestnictwa w kulturze fizycznej przez całe życie.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
W ZAKRESIE KOMPETENCJI			
SM1A_K01	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, w tym w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie.	P6U_K	P6S_KO
SM1A_K02	Jest przygotowany do budowania zinstytucjonalizowanych form aktywności obywatelskiej. Jest gotów do działania w sposób przedsiębiorczy.	P6U_K	P6S_KO
SM1A_K03	W komunikowaniu się z otoczeniem wykorzystuje wiedzę z zakresu nauk o polityce.	P6U_K	P6S_KK
SM1A_K04	Jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partii politycznych oraz innych organizacji krajowych i międzynarodowych.	P6U_K	P6S_KO P6S_KR
SM1A_K05	Ma świadomość zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej.	P6U_K	P6S_KR
SM1A_K06	Szanuje odmienne punkty widzenia, determinowane różnym położeniem politycznym, kulturowym i społecznym.	P6U_K	P6S_KR
SM1A_K07	Jest przygotowany do kierowania zespołami ludzkimi.	P6U_K	P6S_KO

2. **ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:**

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:				
1.	Lektorat języka obcego	9	<p>Treści leksykalne:</p> <p>1. Zagadnienia występujące w ogólnodostępnych i stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. uniwersytet, przedmiot studiów, wykształcenia, praca, media, technologie, środowisko, zdrowie, żywienie, sport, czas wolny, edukacja, zakupy, podróżowanie, społeczeństwo, kultura, zjawiska społeczne).</p> <p>2. Treści gramatyczne: Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy</p> <p>3. Funkcje językowe: Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).</p>	SM1A_U15 SM1A_K03
2.	Wychowanie fizyczne	0	Opanowanie wiedzy na temat zastosowań narzędzi informatycznych, umiejętność posługiwania się oprogramowaniem użytkowym	SM1A_U16
	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1	Podstawy budowy komputerów. Systemy operacyjne. Sieci komputerowe. Bezpieczeństwo systemów informatycznych. Aplikacje użytkowe.	SM1A_W16 SM1A_W17 SM1A_U02 SM1A_U14 SM1A_K03
	BHP	0	Istota regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązki organizatorów procesów pracy i wykonawców (współdziałanie jako warunek powodzenia). Przyczyny zdarzeń wypadkowych (obszar techniki – materialne środowisko pracy, organizacja procesów pracy, zachowania ludzkie). Prewencja jako priorytet bhp.	SM1A_W12 SM1A_W17 SM1A_U12 SM1A_U14 SM1A_K01
5.	Szkolenie biblioteczne	0	Podstawowe informacje o Bibliotece Uniwersyteckiej (historia, lokalizacja, zadania, misja,	SM1A_W01

			struktura organizacyjna, zbiory). Objaśnienie procedur bibliotecznych związanych z zapisem do BU. Omówienie zasad korzystania ze zbiorów i usług BU ze szczególnym uwzględnieniem stref wolnego dostępu do wydawnictw zwartych oraz ciągłych i czasopism. Omówienie zawartości strony internetowej BU: www.buk.ujk.edu.pl . Omówienie baz danych dostępnych w e-sieci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Praktyczne wyszukiwanie i zamawianie określonych publikacji w katalogach: elektronicznym prowadzonym w systemie ALEPH oraz w katalogu tradycyjnym (kartkowym).	SM1A_W02 SM1A_W04 SM1A_W16 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U05 SM1A_U07 SM1A_U10 SM1A_K01 SM1A_K02 SM1A_K03 SM1A_K05
6.	Elementy informacji naukowej	0	Charakterystyka wszystkich dostępnych – tradycyjnych oraz nowoczesnych narzędzi umożliwiających sprawne i efektywne wyszukiwanie informacji z każdej dziedziny nauki. Praktyczne poznanie najważniejszych baz danych: Ebsco, ABE, PROLA, APS, ScienceDirect OnSite, Springer, ebrary, MAK itp. Omówienie zasad sporządzania bibliografii oraz przypisów bibliograficznych. Praktyczne elementy zajęć – umożliwiające zdobycie umiejętności samodzielnego wyszukiwania informacji ze wszystkich obszarów naukowych oraz sporządzania bibliografii i przypisów.	SM1A_W16 SM1A_U05
7.	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	1	Prawo autorskie: utwór, podmiot prawa autorskiego, prawa autorskie majątkowe i osobiste, prawa pokrewne, dozwolony użytek. Własność przemysłowa: wynalazek i patent, wynalazek biotechnologiczny, znaki towarowe i prawa ochronne na znaki towarowe, wzory przemysłowe, odmiany roślin i zwierząt, oznaczenia geograficzne, topografie układów scalonych. Zasady odpowiedzialności za naruszenie praw na dobrach niematerialnych.	SM1A_W02 SM1A_W09 SM1A_W12 SM1A_U02 SM1A_U05 SM1A_K03 SM1A_K05
8.	Przedsiębiorczość	1	Pojęcie przedsiębiorcy, cechy przedsiębiorcy. Determinanty przedsiębiorczości, podejmowanie działalności gospodarczej. Podstawowe pojęcia ekonomiczne i ich znaczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej. Biznes plan. Zakładanie działalności gospodarczej. Podstawowe formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce. Finansowanie działalności gospodarczej. Wspieranie przedsiębiorczości w Polsce.	SM1A_W17 SM1A_U04 SM1A_K04 SM1A_K05
PRZEDMIOTY W ZAKRESIE WSPARCIA STUDENTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ				
9.	Psychologia rozwoju osobistego	2	Psychologia pozytywna, psychologia zdrowia i psychologia rozwoju osobistego w świetle teorii - definicja, podstawowe pojęcia. Psychologiczne teorie stresu – proaktywne sposoby radzenia sobie ze stresem. Filozofia asertywności. Podstawy teoretyczne komunikacji interpersonalnej oraz psychologii grupy. Teorie odporności psychicznej. Psychologia zmiany. Teoretyczny model zmiany. Psychologia rozwoju osobistego – praktyczny aspekt psychologii zdrowia (pozytywnej).	SM1A_W01 SM1A_W13 SM1A_W14 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U06

				SM1A_K01 SM1A_K06 SM1A_K07
10.	Metody wspomaganie uczenia się		Koncepcje i metody uczenia się, rodzaje wiedzy, podstawy filozofii nauki, źródła wiedzy, wiedza w internecie; projektowanie myślenia (<i>design thinking</i>), zarządzanie wiedzą, wiedza a rozwój osobisty i zawodowy, tworzenie baz wiedzy, techniki uczenia się: mnemotechniki (akronimy, kotwice myślowe, skojarzenia), mapy myśli (<i>mind mapping</i>) jako graficzna metoda uczenia się, tworzenie notatek i wypisów (<i>sketchnoting</i>) - notowanie z wykorzystaniem grafiki, rysunku i skojarzeń.	SM1A_W11 SM1A_W16 SM1A_U01 SM1A_U07 SM1A_K01 SM1A_K05
PRZEDMIOTY Z DZIEDZINY NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH				
1.	Filozofia	2,5	Działy, dziedziny i funkcje filozofii. Najważniejsze problemy filozofii starożytnej. Filozofia a teologia średniowiecza. Renesansowy antropocentryzm. Nowożytny racjonalizm. Filozofia Oświecenia. Filozofia XIX w. Rola filozofii we współczesnym świecie.	BN1A_W01 SM1A_W04 SM1A_W10 SM1A_U05 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_K08 SM1A_K05 SM1A_K06
2.	Podstawy logiki	1	Pojęcie prawdy. Poznawczy status języka, nazw i nazywania. Prawo niesprzeczności oraz prawo wyłączonego środka jako podstawowe prawa porządkujące życie. Narzędzie poznania rzeczywistości. Prawa logicznego wnioskowania. Klasyczny rachunek zdań. Funkcja konsekwencji i pojęcie dowodu dla klasycznego rachunku zdań; Rozwiązywanie zadań z zakresu logiki oraz klasycznego rachunku zdań. Badanie poprawności rozumowań i wnioskowań.	SM1A_W02 SM1A_W14 SM1A_U01 SM1A_U06 SM1A_K06
3.	Cywilizacja europejska	1,5	Cywilizacja europejska a nauka o cywilizacji (sprzężenia zwrotne między nauką o cywilizacji a innymi dyscyplinami). Przegląd definicji i klasyfikacji cywilizacji. Teoria cywilizacji F. Konecznego (cechy cywilizacji łacińskiej). Cywilizacja Zachodnia w świetle myśli A. J. Toynbeego. Geneza Europy (źródła mitologiczne i etymologia). Pierwsi Europejczycy (mitochondrialne matki ludności Europy). Antyczna geneza cywilizacji i kultury europejskiej (cywilizacja minojska). Źródła oraz konstytutywne elementy tożsamości cywilizacji europejskiej (grecka filozofia, rzymski system prawa, religijność judeochrześcijańska, kultura plemion barbarzyńskich, Oświecenie). Proces transformacji cywilizacji europejskiej (sekularyzacja przestrzeni kulturowej, islamizacja).	SM1A_W01 SM1A_W03 SM1A_W07 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U09 SM1A_K01 SM1A_K06 SM1A_K03
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE/ KIERUNKOWE:				
1.	Najnowsza historia polityczna świata	6,5	Stosunki międzynarodowe przed wybuchem I wojny światowej. Europa i świat po 1918 r.	SM1A_W01

			Główne problemy w stosunkach międzynarodowych w przededniu wybuchu II wojny światowej. II wojna światowa. Układ dwubiegunowy po 1945 r. – „zimna wojna”. Nowa jakość w stosunkach międzynarodowych w latach 70 i 80 XX wieku. Koniec „zimnej wojny” i nowe wyzwania w stosunkach międzynarodowych.	SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W08 SM1A_U01 SM1A_U09 SM1A_K03 SM1A_K06 SM1A_K08
2.	Geografia polityczna i ekonomiczna z elementami demografii	2	Wyjaśnienie zależności między procesami demograficznymi i politycznymi a środowiskiem geograficznym. Geneza i najbardziej znaczący przedstawiciele naukowego namysłu nad relacjami między geografiami a polityką. Poznawanie historycznych, geograficznych i demograficznych uwarunkowań funkcjonowania współczesnych państw, kształtowania ich granic i terytoriów na przykładzie Polski i Ukrainy. Poznanie wpływu ruchów migracyjnych na bezpieczeństwo na poziomie lokalnym i międzynarodowym na przykładzie kryzysu migracyjnego w Europie.	SM1A_W01 SM1A_W03 SM1A_W05 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U09 SM1A_K05 SM1A_K06
3.	Wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych	5	Pojęcie i cechy stosunków międzynarodowych; prawa rozwoju i zmienności SM. Przedmiot teorii SM i jej funkcje, realizm, liberalizm i globalizm. Aktorzy SM. Mocarstwowość we współczesnych SM. Pojęcie i rodzaje bezpieczeństwa; czynniki ewolucji bezpieczeństwa. Polityka zagraniczna państwa; uwarunkowania, cele oraz środki i metody polityki zagranicznej państwa. Podstawowe kategorie realizmu; liberalizmu; globalizmu. Uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej. Globalizacja i jej przejawy. Pojęcie siły w TSM; wyznaczniki i rodzaje siły. Problemy globalne.	SM1A_W06 SM1A_W08 SM1A_W11 SM1A_U01 SM1A_U04 SM1A_U08 SM1A_K03 SM1A_K06
4.	Nauka o państwie	10	Nauka o państwie wśród innych nauk społecznych. Sposoby definiowania państwa. Teorie powstania państwa. Cele istnienia państwa (racja stanu). Mechanizmy sprawowania władzy w państwie. Państwo a instytucje demokracji bezpośredniej (demokratyczne państwo prawne). Typy i formy państwa. Formy rządów, partie w państwie. Suwerenność państwa. Państwo a społeczeństwo obywatelskie. Państwo a gospodarka, kultura i religia. Wyzwania współczesnego państwa. Samorząd terytorialny w państwie.	SM1A_W06 SM1A_W09 SM1A_U03 SM1A_U05 SM1A_K03
5.	Historia myśli politycznej i ekonomicznej w stosunkach międzynarodowych	10	Człowiek jako podmiot i przedmiot myśli politycznej i ekonomicznej; różnorodność podejść do człowieka, polityki i ekonomii myślicieli starożytnych; Koncepcje polityczne i ekonomiczne średniowiecza; Przełom w myśli społeczno-polityczno-ekonomicznej okresu Renesansu z uwzględnieniem polityki międzynarodowej; Okres Oświecenia i jego przełożenie na różne koncepcje z zakresu polityki i ekonomii i stosunków międzynarodowych; Różne koncepcje rozwoju społecznego w kontekście międzynarodowym czasu XIX w. i współczesności.	SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W07 SM1A_U03 SM1A_U05 SM1A_U09 SM1A_K03 SM1A_K06

6.	Historia polityczna Polski XX wieku	5	Odrodzenie się polskiej myśli politycznej na początku XX wieku. Sprawa polska podczas I wojny światowej. Ustrój polityczny i system partyjny II Rzeczypospolitej. Główne wyzwania stojące przed polską dyplomacją w latach 1918-1939. II wojna światowa. Polska w orbicie wpływów ZSRR po 1945 r. – sowietyzacja kraju. Odzyskanie suwerenności politycznej po 1989 r.	SM1A_W01 SM1A_W03 SM1A_W07 SM1A_U09 SM1A_K03 SM1A_K06
7.	Międzynarodowe stosunki gospodarcze	5	Organizacje międzynarodowe jako kategoria badawcza w stosunkach międzynarodowych; Geneza powstania organizacji międzynarodowych; Rola organizacji ekonomicznych w powszechnym systemie organizacji międzynarodowych; System z Bretton Woods; Międzynarodowe negocjacje w sprawie liberalizacji handlu; Międzynarodowa integracja gospodarcza; Rola korporacji międzynarodowych w procesie globalizacji; Wpływ organizacji międzynarodowych na przeciwdziałanie zjawiskom kryzysów finansowych i gospodarczych; Struktura i metoda funkcjonowania międzynarodowych organizacji gospodarczych.	SM1A_W01 SM1A_W03 SM1A_W05 SM1A_U02 SM1A_U03 SM1A_U09 SM1A_K02 SM1A_K04 SM1A_K06
8.	Międzynarodowe stosunki polityczne	5	Stosunki międzynarodowe: geneza, ewolucja, struktura, mechanizmy. Podstawowe definicje i pojęcia. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Cele i interesy międzynarodowe. Polityka zagraniczna – metody, środki, efektywność, funkcje, proces decyzyjny. Uwarunkowania integracji europejskiej, Procesy integracyjne i dezintegracyjne we współczesnym świecie. Bezpieczeństwo międzynarodowe; Przeobrażenia polityczne w przestrzeni Europy i świata w XX i XXI w. Nowe wyzwania i zagrożenia ładu światowego oraz czynniki konfliktogenne w relacjach międzynarodowych.	SM1A_W04 SM1A_W06 SM1A_W08 SM1A_U01 SM1A_U07 SM1A_U12 SM1A_K03 SM1A_K05 SM1A_K06
9.	Współczesne systemy polityczne	5	Pojęcie systemu politycznego i jego elementy – główne ujęcia. Typologie systemów politycznych. System polityczny a reżim polityczny. Pojęcie reżimu politycznego. Podstawy prawne współczesnych systemów politycznych. System źródeł prawa ustrojowego. Konstytucja i jej cechy (w układzie porównawczym). Suwerenność państwa a suwerenność narodu. Systemy partyjne i oddziaływanie grup nacisku. Formy demokracji bezpośredniej. Pojęcie demokracji pośredniej. Systemy wyborcze i ich typologia. Struktura i funkcje parlamentu. Tryb stanowienia ustaw. Tryb badania zgodności ustaw z konstytucją. Jednolitość i podział władzy. Forma państwa (państwo jednolite i złożone). Forma rządu. Charakterystyka władzy sądowniczej.	SM1A_W05 SM1A_W06 SM1A_W07 SM1A_U03 SM1A_U04 SM1A_U06 SM1A_K01 SM1A_K06
10.	Międzynarodowe stosunki wojskowe	2	Przesłanki i uwarunkowania współpracy militarnej państw współczesnych. Modele współpracy oraz integracji państw w dziedzinie bezpieczeństwa militarnego. Organizacja oraz funkcjonowanie sojuszu zbiorowej obrony na przykładzie NATO. Wielonarodowe operacje stabilizacyjne.	SM1A_W06 SM1A_W08 SM1A_W13 SM1A_W14 SM1A_U01

				SM1A_U02 SM1A_U07 SM1A_U08 SM1A_U10 SM1A_U12 SM1A_K01 SM1A_K02 SM1A_K03
11.	Historia stosunków międzynarodowych	10	Wprowadzenie do przedmiotu. Polityka dynastyczna jako podstawa kształtowania relacji międzypaństwowej w średniowieczu i epoce wczesnonowożytnej. Kształtowanie się relacji międzynarodowych w epoce nowożytnej. Zmiany w funkcjonowaniu systemu relacji międzynarodowych w epoce absolutyzmu oświeconego. Relacje międzypaństwowe w dobie ukształtowania systemu wiedeńskiego. Europa na przełomie XIX i XX w. wobec tworzenia bipolarnego systemu bloków polityczno-militarnych i zagrożenia wojennego. Relacje międzypaństwowe w dobie ukształtowania systemu wersalsko-waszyngtońskiego. Relacje międzypaństwowe w dobie ukształtowania systemu jałtańsko-poczdamskiego. Stosunki międzypaństwowe w czasach Zimnej Wojny. Międzynarodowe wysiłki na rzecz zachowania pokoju w świecie po upadku ZSRR i zmianie światowego układu sił.	SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W08 SM1A_U01 SM1A_U02 SM1A_U09 SM1A_K03 SM1A_K05 SM1A_K06
12.	Metodologia badań społecznych	4	Politologia jako nauka. Osobliwości nauk społecznych. Typy problemów badawczych i podejść (indukcja, dedukcja). Narzędzia poznania. Etapy procesu badawczego. Klasyfikacja metod i technik badawczych. Metody i /techniki ilościowe oraz jakościowe - szczególnie omówienie poszczególnych metod i technik.	SM1A_W11 SM1A_W16 SM1A_U01 SM1A_U05 SM1A_U07 SM1A_K05 SM1A_K06
13.	Prawo międzynarodowe publiczne	4	Pojęcie, źródła, funkcje i cechy prawa międzynarodowego. Prawo międzynarodowe a prawo wewnętrzne. Podmioty prawa międzynarodowego. Stosunki, zdarzenia i akty prawnomiędzynarodowe. Normy prawa. Źródła prawa międzynarodowego. Prawo międzynarodowe a prawo wewnętrzne państwa. Prawny zakres powstawania państw, upadku państw.	SM1A_W02 SM1A_W08 SM1A_W12 SM1A_U01 SM1A_U02 SM1A_U10 SM1A_K02 SM1A_K03 SM1A_K04
14.	Międzynarodowe stosunki kulturalne	2	Kultura – cywilizacja – polityka: analiza pojęć. Pojęcie międzynarodowych stosunków kulturalnych. Uczestnicy i kreatorzy międzynarodowych stosunków kulturalnych. Koncepcje ewolucji kultury i cywilizacji w zglobalizowanym świecie; Współczesne koncepcje komunikowania międzykulturowego.	SM1A_W03 SM1A_W10 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U07

				SM1A_K04 SM1A_K06
15.	Integracja europejska	5	Pojęcie i istota międzynarodowej integracji gospodarczej. Główne zasady funkcjonowania Unii Europejskiej. Prawo pierwotne i pochodne Unii Europejskiej. System instytucjonalny Unii Europejskiej. Unia gospodarcza i walutowa. Wybrane polityki prawa materialnego Unii Europejskiej.	SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W13 SM1A_U02 SM1A_U04 SM1A_U06 SM1A_K03 SM1A_K04 SM1A_K05
16.	Polityka społeczno-gospodarcza	4	Cele, zadania, podmioty, instrumenty i główne kierunki polityki społecznej i gospodarczej. Ekonomiczne oraz prawne zasady działania mechanizmów polityki społecznej. Transfery socjalne a potrzeby społeczne. Skutki zmian demograficznych w systemie ubezpieczeń społecznych i gospodarce. Kształtowanie warunków bytu społecznego, diagnozowanie potrzeb społecznych, rodzaje i czynniki wpływające na ich realizację. Polityka ludnościowa i rodzinna. Polityka rynku pracy i zatrudnienia. Cele, zadania i organizacja pomocy społecznej.	SM1A_W01 SM1A_W06 SM1A_W10 SM1A_U01 SM1A_U04 SM1A_U12 SM1A_K01 SM1A_K04 SM1A_K05
17.	Komunikacja społeczna	4	Pojęcie komunikacji i jej poziomy. Elementy procesu komunikowania. Komunikacja społeczna – charakterystyka i specyfika. Typy komunikowania – komunikowanie informacyjne i perswazyjne. Formy komunikowania – komunikowanie werbalne i niewerbalne. Szumy i bariery w komunikowaniu społecznym. Sposoby przezwyciężania barier komunikacyjnych. Etyczny wymiar komunikowania społecznego. Systemy komunikowania społecznego.	SM1A_W15 SM1A_U01 SM1A_U06 SM1A_K01 SM1A_K03 SM1A_K04
18.	Polska w stosunkach międzynarodowych	3	Uwarunkowania polityki zagranicznej Polski. Instrumenty i podmioty polityki zagranicznej. Cele polityki zagranicznej. Polska w organizacjach międzynarodowych. Relacje Polski z najważniejszymi partnerami.	SM1A_W03 SM1A_W06 SM1A_W14 SM1A_U01 SM1A_U08 SM1A_U09 SM1A_K02 SM1A_K05 SM1A_K03

PRZEDMIOTY DO WYBORU:				
1.	Grupa przedmiotów do wyboru z zakresu dyplomacji	53	Prawo dyplomatyczne i konsularne Analiza polityki zagranicznej Organizacja służby zagranicznej Protokół dyplomatyczny Język obcy specjalnościowy Negocjacje międzynarodowe Komunikacja międzynarodowa i międzykulturowa Zarządzanie zasobami ludzkimi Dyplomacja w biznesie Organizacje międzynarodowe Seminarium licencjackie	SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W05 SM1A_W06 SM1A_W07 SM1A_W08 SM1A_W10 SM1A_W11 SM1A_W13 SM1A_W14 SM1A_W16 SM1A_U01 SM1A_U02 SM1A_U03 SM1A_U04 SM1A_U05 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_U08 SM1A_U09 SM1A_U10 SM1A_U12 SM1A_U13 SM1A_U14 SM1A_K01 SM1A_K02 SM1A_K03 SM1A_K04 SM1A_K05 SM1A_K06 SM1A_K07
2.	Grupa przedmiotów do wyboru z zakresu ekonomiczne i polityczne uwarunkowania stosunków międzynarodowych	53	Między geopolityką a geoekonomią Europa Środkowa w Unii Europejskiej Gospodarka UE na tle gospodarki światowej System bezpieczeństwa międzynarodowego Język obcy specjalnościowy Handel międzynarodowy Finanse międzynarodowe	SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W05 SM1A_W08 SM1A_W09

			<p>Współpraca międzynarodowa europejskich samorządów regionalnych i lokalnych Media w stosunkach międzynarodowych Międzynarodowe organizacje gospodarcze Seminarium licencjackie</p>	<p>SM1A_W11 SM1A_W15 SM1A_W16 SM1A_W17 SM1A_U01 SM1A_U02 SM1A_U03 SM1A_U04 SM1A_U05 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_U09 SM1A_U13 SM1A_U14 SM1A_K01 SM1A_K02 SM1A_K03 SM1A_K04 SM1A_K05 SM1A_K06</p>
3.	<p>Grupa przedmiotów do wyboru z zakresu <i>marketingu międzynarodowego</i></p>	53	<p>Leadership Komunikacja audiowizualna Marketing państw Język obcy specjalnościowy Marka i wizerunek państwa Global media Zarządzanie informacją w społeczeństwie sieciowym Lobbying międzynarodowy Międzynarodowe badania marketingowe International Business Etiquette Autoprezentacja i wystąpienia publiczne Kryzysowe public relations Public Relations in Local Government Seminarium licencjackie</p>	<p>SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W05 SM1A_W06 SM1A_W08 SM1A_W10 SM1A_W11 SM1A_W13 SM1A_W14 SM1A_W15 SM1A_W16 SM1A_U01 SM1A_U02 SM1A_U03 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_U08 SM1A_U09 SM1A_U10 SM1A_U12 SM1A_U13</p>

				SM1A_U14 SM1A_K01 SM1A_K02 SM1A_K03 SM1A_K04 SM1A_K05 SM1A_K06 SM1A_K07
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH				
1.	GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH 1	11	Socjologia Zajęcia fakultatywne Wstęp do antropologii Wykład monograficzny	SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W06 SM1A_W07 SM1A_W13 SM1A_U01 SM1A_U03 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_U09 SM1A_U12 SM1A_K01 SM1A_K03 SM1A_K05 SM1A_K06
1.	GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH 2	11	Ekonomia Zajęcia fakultatywne Stosunki wyznaniowe Wykład monograficzny	SM1A_W01 SM1A_W02 SM1A_W03 SM1A_W04 SM1A_W05 SM1A_W07 SM1A_W08 SM1A_W13 SM1A_U01 SM1A_U04 SM1A_U06 SM1A_U07 SM1A_U09 SM1A_U12 SM1A_K01

				SM1A_K03 SM1A_K05 SM1A_K06
PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):	5	Praktyki odbywają się na czwartym semestrze studiów w wymiarze 120 godzin. Program praktyki obejmuje zapoznanie się studenta z: instytucją prawnymi podstawami działalności; zakresem działalności jednostki organizacyjnej, w której odbywana jest praktyka; strukturą organizacyjną instytucji i podziałem zadań między jej jednostki organizacyjne.; statutem i regulaminem, na podstawie których jednostka realizuje swoje zadania; zasadami zarządzania i organizacją pracy. Studenci mogą odbywać praktyki w jednostkach, których działanie związane jest z szeroko pojmowanymi kwestiami stosunków międzynarodowych.. Wymienić w tym kontekście można jednostki administracji publicznej, organizacjach pozarządowych, podmiotach prywatnych utrzymujących kontakty z zagranicą.		SM1A_W01 SM1A_U03 SM1A_U06 SM1A_K04 SM1A_K05
	razem	180		

Studenci obcokrajowcy obowiązkowo odbywają zajęcia z języka polskiego w wymiarze 4 ECTS.

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

Studentów obowiązuje szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

Studentów obowiązuje szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin.

3. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

- 1) **proces dyplomowania** - poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są one przez promotora i recenzenta.

- 2) **praktyki studenckie** - efekty uczenia się uzyskiwane przez praktyki studenckie są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Studenci uzupełniają zdobytą w trakcie uczenia się wiedzę (także umiejętności i kompetencje) o jej praktyczne aspekty. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na kierunku Stosunki międzynarodowe.
- 3) **wymianę międzynarodową studentów** – dzięki uzyskiwaniu informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej,
- 4) **osiągnięcia kół naukowych** - informacja zwrotna uzyskiwana jest poprzez recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznawane stypendia Rektora i Ministra),
- 5) **badanie losów absolwentów** - poprzez uzyskiwanie od nich informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy,
- 6) **badanie opinii pracodawców** – **w drodze:** opiniowania przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego; przekazywania informacji o przydatności uzyskiwanych w trakcie studiów efektów uczenia się w ramach wykonywanej przez absolwenta pracy zawodowej.

Dodatkowo podstawą oceny realizacji efektów uczenia się w trakcie studiów są:

- 1) **Prace etapowe** - realizowane przez studenta takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies. Kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, projekt – przeprowadzane są według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia. Wszystkie dodatkowe sposoby zaliczenia wymagają instrukcji.
- 2) **Egzaminy z przedmiotu.** Pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowanych w ramach wykładu. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.
Forma egzaminu: ustna, pisemna, testowa lub praktyczna określana jest przez prowadzącego wykład i zawarta w karcie przedmiotu.
  - a) **Egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników. Co najmniej dwa tygodnie przed terminem egzaminu prowadzący przekazuje studentom w formie pisemnej zagadnienia egzaminacyjne. Ich odbiór jest potwierdzany przez przedstawiciela studentów.
  - b) **Egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin, gdy w sytuacji gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **Zaliczenie i zaliczenie z oceną.** Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.